

МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

*Несторук Н.А., ст. викладач каф. ОПІП
ННПІІ УІПА*

Серед пріоритетних напрямів модернізації вищої освіти є підвищення якості підготовки майбутніх фахівців, організація навчального процесу на основі компетентнісного підходу [2]. Компетентнісний підхід - це підхід, при якому результати освіти визнаються значущими і за межами системи освіти [1]. Сьогодні в науково-педагогічному співтоваристві йдуть інтенсивні дискусії з приводу сутності і структури професійної компетентності. Виділяють різні види професійної компетентності: методологічну, предметну, психолого-педагогічну, соціокультурну, методичну та ін. Серед них особливе місце займає методична компетентність педагога, оскільки вона інтегрує в собі ряд інших компетентностей, крім того, саме її рівень багато в чому визначає рівень професіоналізму фахівця в області освіти.

Як показує аналіз різних трактувань поняття «методична компетентність викладача», а також її приватних видів, багато дослідники пов'язують методичну компетентність викладача з певними властивостями, здібностей особистості і готовністю реалізовувати ці здібності у професійній педагогічній діяльності, наявністю знань, отриманих в ході навчання.

У педагогічній літературі наголошується, що по своїй суті методична компетентність представляє собою розгорнуту систему знання з питань конкретної побудови навчання тієї чи іншої дисципліни.

В результаті методичну компетентність педагога будемо розглядати як інтегративну характеристику особи, що передбачає володіння методичними знаннями, вміннями та способами діяльності, визнання їх цінностей як для професійної діяльності, так і для взаємодії в соціумі, наявність досвіду вирішення методичних проблем, готовність і здатність до самоосвіти та самовдосконалення в області методики навчання конкретної дисципліни.

Практика показує, що сьогодні потрібен спеціаліст ерудований, вільно і критично мислячий, готовий до дослідницької роботи, до реалізації особистісного підходу в проектуванні стратегії власного професійного становлення особистості, здатний самоактуалізуватись у своїй професійній діяльності, отримати професійну компетентність, особистісний авторитет і статус. І визначатися вони будуть професійними знаннями та вміннями, ціннісними орієнтаціями в соціумі, мотивами його діяльності, культурою, яка проявляється у промові, стилем спілкування, загальною культурою, здатністю до розвитку свого творчого потенціалу, а також володінням методикою викладання дисципліни, здатність розуміти і взаємодіяти зі студентами, повагою до них, професійно важливими якостями особистості. Відсутність хоча б однієї з цих компонентів руйнує всю систему і зменшує ефективність діяльності педагога.

Майбутній професіонал повинен володіти прагненням до самоосвіти протягом усього життя, володіти новими технологіями і розуміти можливості

їх використання, вміння приймати самостійні рішення, адаптуватися в соціальній і майбутній професійній сфері, вирішувати проблеми і працювати в команді, бути готовим до перевантажень, стресових ситуацій і вміння швидко з них виходити.

Іншими словами, одним з пріоритетів вищої інженерно-педагогічної школи має стати досягнення нового освітнього результату - формування методичної компетентності майбутніх інженерів-педагогів: знання змісту, форм, методів і засобів навчання, їх сукупності та взаємозв'язку, вміння використовувати їх у процесі навчання і майбутньої професійно-педагогічної діяльності, тобто вміння проектувати педагогічну систему навчання на основі інтеграції психолого-педагогічної та інженерної підготовки.

Необхідно відзначити, що формування методичної компетентності спирається на знання і уміння в області науково-теоретичної і психолого-педагогічної компетентності. Не маючи достатнього рівня підготовки в області, наприклад, фізики, викладач не зможе ефективно вирішувати методичні завдання. Наприклад, конструювання навчального процесу починається з аналізу змісту. На науково-теоретичної підготовки базуються методичні вміння педагога в області специфічних методів і прийомів навчання фізики: планувати і ставити демонстраційний експеримент, як провідний специфічний метод навчання; організувати роботу студентів з підручником на заняттях і вдома; правильно підібрати навчальні завдання для досягнення тих, кого навчають, запланованою програмою рівня умінь та навичок; організувати лабораторну роботу з урахуванням її місця в навчальному процесі володіючи знаннями та вміннями в області психолого-педагогічної компетентності, педагог не зможе сконструювати і організувати навчальний процес, спрямований на розвиток кожного студента, не зможе здійснити диференціацію навчання, оцінити рівень власної діяльності. Таким чином, складові професійної компетентності не просто підсумовуються, але перебувають у взаємозв'язку.

Найважливішим завданням педагога є моделювання, проектування та конструювання навчального процесу для будь-якого поєднання початкових умов педагогічної ситуації. В рамках нашого дослідження найважливішим завданням педагога вбачаємо в проектуванні методик навчання з дисциплін професійної підготовки спеціаліста.

Література

1. Васюченко П.В. Формування професійної компетентності з електротехніки у майбутніх викладачів електроенергетичних дисциплін: Дис. к. пед. наук: 13.00.04 / ЧНПУ ім. Т.Г.Шевченка – Чернігів, 2011. – 230 с.

2. Касярум С.О. Педагогічна компетентність викладачів вищих технічних закладів // Наукова скарбниця освіти Донеччини: наук.-метод. журнал – Донецьк: ДонНУ, 2013. – Вип. №1(14). – С.28-31.